

SPREČAVANJE NASILJA U PORODICI I ZAŠTITA ŽRTAVA TOKOM PANDEMIJE COVID-19 U SRBIJI:

PREPORUKE ZA RAZVIJANJE RODNO OSETLJIVIH POLITIKA I PREVENCIJU NASILJA U PORODICI

Istraživanje: Postupanje nadležnih institucija i službi za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srbiji tokom Covid-19 epidemije, posebno u periodu vanrednog stanja

Sažetak 3

Jun 2021.

#SOSprotivNasilja

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Fenomen

 UN
WOMEN

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Projekat #SOSprotivNasilja – Medijska kampanja za smanjenje nasilja nad ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji

SPREČAVANJE NASILJA U PORODICI I ZAŠTITA ŽRTAVA TOKOM PANDEMIJE COVID-19 U SRBIJI: PREPORUKE ZA RAZVIJANJE RODNO OSETLJIVIH POLITIKA I PREVENCIJU NASILJA U PORODICI

Sažetak 3

O istraživanju

U okviru projekta #SOSprotivNasilja – Medijska kampanja za smanjenje nasilja nad ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji, Viktimološko društvo Srbije je spvelo **istraživanje postupanja institucija i organizacija u odgovoru na nasilje u porodici tokom pandemije Covid-19, posebno tokom vanrednog stanja**.

Istraživanje je imalo za cilj **dolaženje do saznanja o reagovanju nadležnih institucija i službi za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srbiji tokom Covid-19 epidemije i razvijanje preporuka za unapređenje praktičnih politika reagovanja u kriznim situacijama** koje su zasnovane na pravima, potrebama i iskustvu žrtava.

Istraživanje se sastojalo iz dva dela: **1) Analiza postojeće literature i dostupnih podataka (desk analiza)** s fokusom na: normativni okvir, postojeća istraživanja, podatke državnih organa, institucija i organizacija civilnog društva o postupanju u slučajevima nasilja u porodici tokom epidemije Covid-19 i podatke o izveštavanju medija o slučajevima nasilje u porodici, dostupnim uslugama i reagovanju nadležnih organa, institucija i službi, i **2) Empirijsko istraživanje u okviru koga su podaci prikupljeni putem ispitivanja, primenom anekete i grupnog intervjua** u cilju dolaženja do dodatnih podataka o postupanju osnovnih javnih tužilaštava, centara za socijalni rad, sigurnih kuća i organizacija civilnog društva u slučajevima nasilja u porodici tokom i nakon vanrednog stanja usled Covid-19 pandemije. Primenom ankete podaci su prikupljeni od sigurnih kuća i organizacija civilnog društva, dok su za prikupljanje podataka od osnovnih javnih tužilaštava i centara za socijalni rad organizovani grupni intervjui.

Podaci su analizirani u odnosu na smernice date u **Deklaraciji Komiteta članica Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) o primeni Konvencije tokom pandemije Covid-19**. Na osnovu nalaza istraživanja, razvijene su četiri grupe preporuka: Preporuke u domenu rodno osetljive politike, Preporuke u domenu prevencije, Preporuke u vezi sa podrškom i zaštitom žena žrtava nasilja i Preporuke u vezi sa prijavljivanjem nasilja, merama zaštite i gonjenjem učinilaca.

U ovom dokumentu su date preporuke u vezi sa **razvijanjem rodno osetljivih politika i prevencije nasilja u porodici**, posebno tokom perioda krize, uključujući krizu izazvanu virosom Covid-19.

Preporuke za razvijanje rodno osetljive politike

- Neophodno da u svim kriznim situacijama **rodna perspektiva bude jasno uključena u osmišljavanje i primenu politika, strategija i mera za suprotstavljanje krizama**, uključujući i krizu izazvanu pandemijom Covid-19. To podrazumeva **stalnu procenu uticaja mera koje država preduzima u krizi na žene i devojčice** i njihovu izloženost riziku od različitih oblika rodno zasnovanog nasilja, uključujući partnersko nasilje i nasilje u porodici. Preduslov za to je postojanje opšte politike i strategije postupanja u kriznim situacijama.
- Neophodna je **izrada jasnih uputstava i internih procedura** na nivou državnih organa, institucija i organizacija civilnog društva **za rad u kriznim situacijama**.

#SOSprotivNasilja
MOĆ PROMENE!

Projekat #SOSprotivNasilja realizuje Udruženje Fenomena u vidu medijske kampanje za smanjenje nasilja prema ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji, uz podršku UN Women – agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Materijal je proizveden sredstvima Evropske unije. Sadržaj projekta i ovog materijala isključivo pripada Udruženju Fenomena i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije, UN Women niti zemalja članica UN-a.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

- Neophodno je **aktivno uključiti organizacije civilnog društva, posebno specijalizovane ženske organizacije u proces osmišljavanja, planiranja i sprovođenja mera** u odgovoru na krizu izazvanu pandemijom Covid-19.
- Neophodno je **osigurati razvijanje rodno osetljivih politika, strategija i praktičnih mera koje će biti zasnovane na dokazima**. To podrazumeva **redovno prikupljanje podataka**, uključujući administrativne podatke i podatke registrovane od strane službi za podršku, kako bi se pratili trendovi i procenjivale potrebe za uslugama podrške i zaštite žrtava nasilja u porodici, koje se tokom pandemije, a posebno vanrednog stanja, menjaju.

Preporuke u domenu prevencije

- Potrebno je **kontinuirano informisati javnost o povećanom riziku od nasilja nad ženama i devojčicama tokom pandemije, kao i drugih kriznih situacija, i postojećim službama i uslugama podrške**. Posebna pažnja treba da bude usmerena na starije osobe koje ne koriste savremene tehnologije, kao i na druge posebno ranjive kategorije građanki i građana, kao što su osobe sa invaliditetom, osobe iz ruralnih sredina i slično. Kontinuirano informisanje sprovoditi kroz distribuciju informativnog materijala na lako dostupnim mestima (kao što su supermarketi i apoteke), na različitim jezicima, uključujući znakovni jezik, i u drugim pristupačnim formatima, uključujući prilagođavanje digitalnih tehnologija, titlovanje, usluge releja, tekstualne poruke na jednostavan i lako razumljiv jezik za širu javnost.
- Potrebno je **osigurati intenzivnije izveštavanje medija o tome kako pandemija povećava rizike nasilja nad ženama i devojčicama i gde i kako potražiti pomoć**.
- Potrebno je **raditi na stalnoj edukaciji novinara i novinarki o izveštavanju o nasilju u porodici, posebno tokom perioda kriza**, koje treba da bude u skladu sa *Smernicama za medijsko izveštavanje o nasilju nad ženama* (Novinarke protiv nasilja prema ženama).
- Potrebno je **razmotriti razvijanje i sprovođenje kontinuiranih obuka za stručnjake i stručnjakinje o uticaju pandemije i mera koje se preduzimaju na žene i devojčice i njihovu izloženost nasilju**, posebno tokom perioda vanrednog stanja kada žrtve trpe i dodatne posledice restriktivnih mera ograničenog kretanja, kontakata i straha od zaražavanja virusom.
- Potrebno je **razviti i sistemski regulisati pitanje programa za učinioce nasilja u porodici i iste redovno sprovoditi**, kako u redovnim okolnostima, tako i tokom kriznih situacija, uz mogućnost prilagođavanja načina njihove realizacije (na primer, uz korišćenje informacionih tehnologija).

#SOS protiv Nasilja
MOĆ PROMENE!

Projekat #SOSprotivNasilja realizuje Udruženje Fenomena u vidu medijske kampanje za smanjenje nasilja prema ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji, uz podršku UN Women – agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Materijal je proizveden sredstvima Evropske unije. Sadržaj projekta i ovog materijala isključivo pripada Udruženju Fenomena i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije, UN Women niti zemalja članica UN-a.

#SOSprotivNasilja

Projekat #SOSprotivNasilja realizuje Udruženje Fenomena u vidu medijske kampanje za smanjenje nasilja prema ženama tokom i nakon Covid-19 epidemije u Srbiji, uz podršku UN Women – agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Materijal je proizveden sredstvima Evropske unije. Sadržaj projekta i ovog materijala isključivo pripada Udruženju Fenomena i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije, UN Women niti zemalja članica UN-a.
